رویاهایی که می‌آیند

گزارش فیلم‌های روی پرده جهان

فضای خزیدن

ساسان گلفر . cinemaglobe.blogfa.com

فجایع زیست‌محیطی، بلایای طبیعی، جنایت‌های ناشی از حرص و آز یا روانپریشی جمعی از جمله مضامین مطرح آثار سینمایی روی پرده رفته در اولین روزهای سال ۲۰۱۳ میلادی هستند و البته در چنین فضایی آثاری مانند «۵۶ آپ»، «همه ابرقهرمان‌ها باید بمیرند» و «فضای خزیدن» نیز مجوز اکران گرفته‌اند که فرصتی برای معرفی آنها نیست.

غیرممکن The Impossible

ماجرای سونامی مرگبار سال ۲۰۰۴ جنوب شرقی آسیا زمینه‌ساز درام دلهره‌آور «غیرممکن» شده است؛ فیلمی به کارگردانی خوان آنتونیو بایونا (فیلمساز اسپانیایی سازنده درام ترسناک «یتیم‌خانه») که در آن اوان مک گرگور و نیامی واتس حضور دارند. هنری (مک گرگور) همراه با همسرش میا (واتس) و سه فرزندشان برای تعطیلات زمستانی به تایلند رفته‌اند و بعد از آنکه فاجعه‌ای طبیعی، بهشت استوایی آنها را به جهنم بدل می‌کند همراه با هزاران نفر دیگر از بومیان و توریست‌ها به دنبال راه نجات می‌گردند. این فیلم برای اولین‌بار در جشنواره تورنتو به نمایش درآمد و بر اساس فیلمنامه‌ای از سرجیو سانچز ساخته شده است.

کشتار با اره برقی تگزاسی سه بُعدی The Texas Chainsaw Massacre 3D

اکران این فیلم سه بعدی که تهیه‌کنندگان برای زمان جشن هالووین تدارک دیده بودند به علت مشکلات فنی با حدود دو ماه تاخیر به نیمه دی موکول شد. چهار دهه پس از آنچه در فیلم ترسناک کلاسیک تاب هوپر در سال ۱۹۷۴ اتفاق افتاد و از همانجا که داستان خانواده جنایتکار «ساویر» رها شد، ماجرای این فیلم آغاز می‌شود. سال‌ها بعد از آنکه اهالی محل تصور کردند که همراه با به آتش کشیدن خانه این خانواده، آخرین عضو آن را نیز از میان برده‌اند، رویدادهایی مشابه در فاصله صدها مایل دورتر و باز هم در ایالت تگزاس اتفاق می‌افتد. جان لیوسنهاپ این فیلم را کارگردانی کرده است و آلکساندرا داداریو، دان ایگر و اسکات ایستوود از جمله بازیگرانش هستند.

سرزمین موعود Promised Land

گاس ون سنت در تازه‌ترین فیلم خود به زندگی نماینده فروش یک شرکت بزرگ پرداخته، مدیر فروش شرکت گاز طبیعی که بعد از ورود به یک شهر کوچک، جایی که این شرکت به دنبال بهره‌برداری از منابع موجود است، رویدادهایی را از سر می‌گذراند که زندگی او را به کلی تغییر می‌دهد. نویسندگان فیلمنامه، مت دیمون و جان کرازینسکی نقش‌های اصلی فیلم را نیز بر عهده دارند و علاوه بر این دو نفر، فرانسس مک دورمند، رزماری دوویت، هال هالبروک و اسکات مک نیری نیز در این درام حضور دارند.

یک حقیقت تاریک A Dark Truth

اندی گارسیا در این اکشن دلهره‌آور نقش یک مامور سابق سازمان سیا را ایفا می‌کند در حالی که اکنون به مجری برنامه‌های گفت‌وگوی سیاسی رادیو بدل شده است. او از سوی یک فرد افشاگر مامور برملا ساختن ماجرای قتل عام ساکنان دهکده‌ای در آمریکای جنوبی می‌شود. فارست ویتاکر، کیم کوتز، دبورا کارا اونگر و اوا لونگوریا از دیگر بازیگران این محصول مگنولیا پیکچرز هستند که دامیان لی نوشته و کارگردانی کرده است.

یادداشت روز

استفاده از قدرت جادویی جشنواره‌ها

پری صابری

جشنواره‌ها همیشه به یک رویداد اهمیت می‌دهند. هدف آنها این است که بیشتر به آن رویداد پرداخته شود و دیگران درباره آن اتفاق حرف بزنند تا زمینه‌ای برای معرفی چنین شاخه‌ای در جامعه به‌وجود آید. البته کم و کیف برگزاری هر جشنواره‌ای به مدیران و برگزارکنندگان آن برمی‌گردد؛ همان‌طور که در مورد جشنواره‌های سینمایی مانند «کن» و «اسکار» این جشنواره‌ها آنقدر اهمیت پیدا کرده‌اند که همه دوست دارند در آن شرکت کنند چرا که می‌دانند با شرکت در این برنامه‌ها مطرح می‌شوند. هنرمندان هم تمایل دارند در این رویدادها حضور داشته باشند چون دیده می‌شوند. هنرمندی که مطرح نشود، افسرده می‌شود درحالی‌که با شرکت در یک جشنواره مورد رقابت قرار می‌گیرد و خود را آماده رقابت با دیگر گروه‌ها می‌کند.

در مورد جشنواره تئاتر فجر نیز این مساله صحت دارد. در اصل جشنواره تئاتر فجر تاثیر خود را می‌گذارد چون تئاتر را در سطح وسیع‌تری عنوان می‌کند. منتها برای اینکه هر جشنواره‌ای تاثیرگذاری خود را داشته باشد، باید قدرت جادویی خود را به‌کار اندازد. با اینکه نمی‌توان گفت جشنواره تئاتر بی‌تاثیر بوده اما هنوز در صدر قرار نگرفته است. برای اینکه جشنواره به چنین مرحله‌ای برسد باید به آن اهمیت داد و برنامه‌ریزی‌ها با دقت انجام شود. برای بخش بین‌المللی هم از گروه‌های خارجی مانند انگلستان، ایتالیا و... دعوت شود. البته یکی از مهم‌ترین مسایل برای اعتبار یک جشنواره بودجه است. با بودجه‌های کوچک نمی‌توان یک جشنواره خوب برگزار کرد.

«دبیر» نامرئی است

جشنواره «تئاتر» زیر سایه «سینما»

عکس: ایران تئاتر

شرق: سی‌ویکمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر در بخش صحنه‌ای تا کمتر از ۱۰ روز در تهران کلید می‌خورد. جشنواره‌ای که مانند ۳۰ دوره پیش از این حاشیه‌ها و خبرهایش لابه‌لای هیاهوی خبرهای جشنواره فیلم فجر گم می‌شود. مثل همه خبرهای تئاتری که در حاشیه‌های سینما و دیگر هنرها گم می‌شوند و کمتر کسی متوجه می‌شود جشنواره‌ای که پارسال به‌عنوان باشکوه‌ترین دوره جشنواره با تغییر دو دبیر و حذف و تعدیل نمایش‌هایی که بعضی از آن‌ها تازه توانستند سهمیه اجرایشان را بگیرند امسال کوچک‌تر شده و از ۱۴بخش به ۹ بخش تقلیل یافته است. کسی متوجه نشده که جای خالی بخش‌هایی چون جای خالی بخش‌های مرور تئاتر ایران در سال ۹۱، چشم‌انداز تئاتر ایران در سال ۱۳۹۲، بخش تولیدی نمایشنامه و نمایشنامه خوانی، رادیو تئاتر، پژوهش، کارگاه‌آموزشی و نشست‌های تخصصی گروه‌های نمایشی بین‌المللی شرکت کننده، بازار تئاتر ایران و بخش میهمان در این دوره به‌چشم می‌خورد.

هیچ‌کس متوجه کم شدن تعداد گروه‌های نمایشی خارجی شرکت‌کننده نمی‌شود. جشنواره‌ای که پس از ۳۱ دوره هنوز هم در حال آزمون و خطاست و یک سال به صورت رقابتی و سال بعد به‌صورت غیررقابتی اجرا می‌شود. امسال هم با فراخوانی که دیرتر منتشر شد باز قرار است به صورت رقابتی برگزار شود. جشنواره کوچک شده تئاتر فجر امسال در ۹ بخش تئاتر ایران، تئاتر بین‌الملل، تجربه‌های نو، تئاتر مناطق، نگاه‌تازه، تئاتر خیابانی، بخش ویژه، مسابقه نمایشنامه‌نویسی، مسابقه و نمایشگاه عکس و پوستر به همراه دو بخش نگاه تازه و بخش مسابقه نمایشنامه‌نویسی که از سال پیش به آن افزوده شده است،برگزار می شود.

چشم‌انداز نامشخص ۹۲

در میان تمام تغییرات این دوره از جشنواره شاید حذف بخش چشم‌انداز تئاتر ایران در سال ۹۲ مهم‌ترین اتفاق در برگزاری این دوره از جشنواره بود. بخش چشم‌انداز از دوره بیست و هفتم جشنواره تئاتر فجر بعد از آن که در دوره بیست و چهارم بخش مسابقه‌ای جشنواره تئاترهای تازه تولید شده به دلیل شتابی که برای اجرایشان در جشنواره رخ می‌داد حذف شد، با هدف ارایه پیشنهاد برای تولید جدید تئاتر و تامین نیاز اجرای عمومی به جشنواره افزوده شد. بخشی که با همه حرف و حدیث‌ها و امکان اجرا نداشتن برخی از آثار در این سال‌ها باز هم تضمینی برای اجرای برخی از گروه‌ها بود. در چند سال اخیر حضور در بخش چشم‌انداز، مجوز برای نمایش صحنه‌ای هم بود. حالا با حذف این بخش هیچ ضمانتی برای اجرای آثاری که در جشنواره تئاتر فجر به صحنه می‌رود وجود نخواهد داشت. هر چند که در سال گذشته دو نمایشی که در بخش مهمان شرکت کرده بودند و دو نمایشی که در این بخش شرکت داشتند یعنی عشق و عالیجناب به کارگردانی حسین پاکدل و مقبره سنگی منیژه محامدی با وجود اجرای صحنه‌ای مجوز اجرا پیدا نکردند. البته سی‌ویکمین جشنواره تئاتر فجر هم بخشی به نام میهمان دارد که کارکردی متفاوت دارد. در این دوره بخش میهمان شامل برگزیدگان جشنواره تئاتر خیابانی مریوان است که درصورت تایید شورای انتخاب در بخش میهمان سی‌ویکمین جشنواره تئاتر فجر حضور خواهند داشت.

مدیریت نامرئی

جریان دبیری جشنواره سی‌ام تئاتر فجر باعث شد تا معاونت هنری و مرکز هنرهای نمایشی به دنبال دبیری برای این دوره باشد که حاشیه‌های کمتری نسبت به دبیرهای دیگر داشته باشد. به همین دلیل برخلاف سنت چند ساله که هر دبیر دو سال پشت سر هم مدیریت جشنواره را به دست می‌گرفت رحمت امینی را کنار گذاشت و سعید کشن‌فلاح را به ریاست این دوره برگزید. کشن‌فلاح از چهره‌های شناخته شده تدریس و مدیریت تئاتر است که در بیست‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر هم به‌عنوان دبیر فعالیت می‌کرد. جشنواره‌ای که به صورت غیررقابتی برگزار شده بود و حواشی بسیاری به همراه داشت. موضوع قابل‌توجه در مورد کشن‌فلاح عدم پاسخگویی او به رسانه‌ها و پاسخ ندادن به سوال‌هایی است که از برگزاری این جشنواره می‌شود. در چند سال گذشته دبیران جشنواره اگر عملکرد کافی نداشتند اما در همه لحظه‌ها پاسخگوی سوال‌های خبرنگاران بودند. محمد حیدری و رحمت امینی دو مدیر گذشته جشنواره هیچ تلفنی را بدون پاسخ نمی‌گذاشتند و از عملکرد جشنواره دفاع می‌کردند. اما کشن فلاح در چند ماهی که به دبیری جشنواره منصوب شده است هیچ گفت‌وگویی نداشته و کمتر در محافل عمومی تئاتری حاضر شده است. البته باید تا نیمه هفته آینده که قرار است نشست مطبوعاتی این دوره از جشنواره برگزار شود صبر کرد، شاید کشن فلاح سکوت خود را بشکند و در جمع خبرنگاران حاضر شود. البته با توجه به برگزاری این نشست با حضور قادر آشنا به نظر می‌رسد که بار دیگر همه سوال‌ها را رییس مرکز هنرهای نمایشی پاسخ دهد. سی و یکمین جشنواره بین‌المللی فجر از اول تا ۱۲ بهمن در تئاتر شهر و سایر مراکز تئاتری برگزار می‌شود و به پایان می‌رسد و انگار قرار نیست اتفاق مهمی در عرصه فرهنگی کشور باشد.

قائم مقام وزارت ارشاد

با تهیه‌کنندگان شش فیلم توقیفی حوزه‌هنری جلسه گذاشت

وعده‌هایی برای حمایت

شرق: یک ماه بعد از انتصاب علی‌اصغر پورمحمدی به عنوان قائم‌مقام وزیرفرهنگ و ارشاد، پورمحمدی با تهیه‌کنندگان شش فیلم تحریمی حوزه هنری جلسه‌ای گذاشت تا در این جلسه به تهیه‌کنندگان دو فیلمی که از این فهرست به اکران نرسیده‌اند، وعده دهد؛ از این دو فیلم حمایت می‌کند. فیلم‌های «برف روی کاج‌ها» به کارگردانی پیمان معادی و «پل‌چوبی» به کارگردانی مهدی کرم‌پور، دو فیلم باقی‌مانده از فهرست فیلم‌های تحریمی حوزه هنری هستند که تا امروز تکلیف اکران آنها مشخص نشده است. جمال ساداتیان تهیه‌کننده فیلم «برف روی کاج‌ها» خبر جلسه پورمحمدی با تهیه‌کنندگان را منتشر کرد و در گفت‌وگویی با ایسنا درباره این جلسه گفت: «در این جلسه، آقای پورمحمدی بر حمایت از اکران فیلم‌های مجوز گرفته از سوی وزارت ارشاد تاکید داشتند. در این جلسه در مورد موضوعات مختلفی بحث شد که یکی از بحث‌ها، درباره اکران چند فیلم تحریمی حوزه هنری بود. تاکنون چهار فیلم از شش فیلم تحریم شده حوزه هنری اکران شده و باید تکلیف اکران دو فیلم دیگر «پل چوبی» و «برف روی کاج‌ها» مشخص می‌شد. در این جلسه آقای پورمحمدی هم بر اکران این دو فیلم، حمایت از فیلم‌های مجوز گرفته و همچنین حمایت از کلیت سینما تاکید داشتند». ساداتیان توضیحات دیگری درباره این جلسه نداد و ترجیح داد تا مباحث دیگر این جلسه را موضوعاتی درون‌خانوادگی معرفی کند، اما کمی بعد از صحبت‌های او، علی سرتیپی، تهیه‌کننده فیلم «پل‌چوبی» هم درباره این جلسه و نظر قائم‌مقام وزیر ارشاد درباره فیلمش گفت: آقای پورمحمدی به طور مشخص درباره «پل چوبی» گفتند که آن را دیده‌اند و به نظرشان، مشکلی برای اکران ندارد. همچنین از قول وزیر ارشاد هم بیان کردند که ایشان هم فیلم را دیده‌اند و به نظرشان فیلم مشکل خاصی برای اکران ندارد.

در تماس «شرق» با خالق «هری پاتر»

«رولینگ» خبر مرگ خود را تکذیب کرد

پرویز براتی: هفته گذشته انتشار خبر مرگ ناگهانی جی.کی. رولینگ، خالق مجموعه رمان‌های «هری پاتر» خیلی‌ها را مبهوت کرد. صبح روز چهارشنبه دوم ژانویه در صفحه توییتری به نام جان لوکری، نویسنده مطرح رمان‌های جاسوسی، مطلبی مبنی بر مرگ جی.کی. رولینگ منتشر شد. این خبر به سرعت در فضای اینترنت منتشر شد و حتی خبرگزاری‌های مطرح جهان هم به آن پرداختند؛ تا جایی که نشر خبر در همان ساعات اولیه ۲۵۰۰ بیننده به همراه داشت. ساعاتی بعد از انتشار این خبر، مدیر برنامه‌های جان لوکری اعلام کرد که این رمان‌نویس اصلا در شبکه اجتماعی توییتر حضور ندارد! رولینگ که طی هفته گذشته واکنشی به این خبر از خود نشان نداده بود؛ با پیگیری «شرق»، عملا به شایعه مرگ خود – لااقل برای دوستداران فارسی زبانش در ایران – پایان داد! این نویسنده روز سه‌شنبه هشتم ژانویه، پنج روز بعد از انتشار خبر اولیه، در ارتباطی اینترنتی، خاطرنشان کرد: «برخلاف شایعه‌ای که منبعش یک صفحه توییتر قلابی بود، هیچ سانحه تصادفی برای من پیش نیامده و همچنان زنده و سرحال هستم.» این نویسنده از پاسخ به سوال دیگر «شرق» در مورد احتمال پی‌گیری حقوقی عامل انتشار این شایعه، خودداری کرد و افزود: «ترجیح می‌دهم اظهارنظری در این زمینه نکنم.» خبر کذب مرگ خالق «هری پاتر» در حالی در روزهای آغازین ۲۰۱۳ ذهن‌ها را به خود مشغول کرد که پیش از این اخباری دروغین درباره مرگ چهره‌های مطرح ادبیات و سیاست در فضای مجازی منتشر شده بود. پیش از این اتفاقات مشابهی در توییترهای منسوب به نویسندگان معروف جهان رخ داده بود که به عنوان نمونه می‌توان به انتشار شایعه درگذشت گابریل گارسیا مارکز در توییتر منتسب به اومبرتو اکو نویسنده مشهور ایتالیایی اشاره کرد. همچنین اخباری کذب در مورد مرگ شخصیت‌هایی چون فیدل کاسترو، پاپ بندیکت شانزدهم و میخاییل گورباچف منتشر شده بود. خبرگزاری فرانسه در گزارشی جالب توجه که در اواسط هفته جاری منتشر کرد، عامل این شایعه‌پراکنی‌ها را معرفی کرد: آموزگاری ایتالیایی به نام توماسو دبندیتی. جالب اینجاست که بنا به گزارش این خبرگزاری، عامل انتشار شایعه مرگ رولینگ هم، دبندیتی است. دبندیتی ۴۰ ساله که در مدرسه‌ای در رم به تدریس ادبیات مشغول است، در گفت‌وگویی تلفنی با خبرگزاری فرانسه در مورد اقدام خود در کشتن چهره‌ها در فضای مجازی گفته است: «کشتن آدم‌ها در توییتر برایم جذابیت دارد.»

چهره روز

غیبت کارگردان مطرح در نشستی تخصصی

کیمیایی به‌دلیل آلودگی هوا بستری شد

● **سحر آزاد:** تالار شهناز «خانه هنرمندان» عصر روز دوشنبه، ۱۷ دی مملو از جمعیت بود. احتمالا بسیاری از آنها آمده بودند تا صحبت‌های مسعود کیمیایی را در صدوچهارمین جلسه گفتار معماری با موضوع «متن شهر به‌روایت خاطره» گوش کنند. با این همه، نوا توکلی مهر یکی از اعضای این پانل در همان ابتدا گفت که کیمیایی به‌دلیل آلودگی هوا در بیمارستان بستری شده و از اینکه نمی‌تواند در آن جلسه حضور داشته باشد، عدرخواهی کرده است. توکلی مهر خطاب به حاضران گفت: «نمی‌دانستم چگونه باید این خبر را اعلام کنم.» اما شادمهر راستین، فیلمنامه‌نویس هم که در این «پانل» حضور داشت، این موضوع را تایید کرد و گفت که تصمیم گرفتیم به همین سادگی خبر را اعلام کنیم. او در ادامه درباره سرفصل این نشست گفت: «برای بررسی روند تبدیل یک خاطره به اثر هنری، نمایشنامه «خانه» اثر نغمه ثمینی انتخاب شده بود اما پس از صحبت با محمد بهشتی، کارشناس معماری نمایش «متولد سال ۱۳۶۱» را برگزیدیم.» پس از آن نغمه ثمینی، نمایشنامه‌نویس این اثر، به نقش معماری و خاطره در آثارش اشاره کرد: «یکسری چیزها برای ما که ساکنان تهران هستیم نشانه شده است؛ مثلا به محض اینکه می‌گوییم «وزرا»، منظورمان مشخص می‌شود و این نشانه‌ها در نمایشنامه بسیار کمک می‌کند.» یکی از بحث‌های جالبی نیز که در این نشست مطرح شد، از سوی سید محمد بهشتی بود. او گفت: «بیشتر خاطرات نسل پیش از دهه ۶۰، به شهر بر می‌گردد درحالی‌که از دهه ۶۰ به این‌سو چون شهر احساسی از نگرانی و اضطراب می‌داد، خاطرات افراد در فضای خصوصی شکل گرفته‌اند.» بهشتی با بیان اینکه به مرور شهر را از دست داده‌ایم تا جایی‌که خاطره‌ای از آن نداریم، برای ملموس کردن این موضوع مثالی از سینما را بیان کرد: «صحنه‌های سینما از سال ۴۸، روز- خارجی- خیابان و شب- خارجی- خیابان است، اما کدام خیابان؟ خیابان ولیعصر، لاله زار یا یک خیابان دیگر؟ خیابان‌ها برای فیلمسازهای ما مهم نیستند. بارها شاهد بوده‌ام خیابان در بخشی از فیلم مشخص بوده اما کارگردان گفته است نام خیابان حذف شود.»